

Pikkujättiläiset 50 vuoden takaa

SININEN VASTAAN P UNAINEN

Massey-Ferguson 35 ja Fordson Dexta olivat aikanaan haluttuja traktoreita. Lähes kaikki traktoreiden ominaisuudet olivat samaa tasoa, suunniteltiinhan ne alun alkaenkin toistensa kilpailijoiksi. Onko niissä muuta ratkaisevaa eroa kuin väri? Selvitimme asiaa iisalmelaisella pellolla.

■ Kimmo Kotta

Ford ja Massey-Ferguson kävivät aikanaan tiukkaa kilpaa, mutta merkeillä on kappale yhteistekin historiaa. Henry Fordin ja Harry Fergusonin traktoribisnekset alkoivat 30-luvun lopulla, jolloin esiteltiin maailman ensimmäinen hydraulisella nostolaitteella ja painonsiirtojärjestelmällä varustettu pikkutraktori Ford-Ferguson 9N. Fergusonia traktorissa oli hydraulikka kaikkine lisukkeineen, loppu tekniikka tuli Fordilta.

Puolenkymmenen vuoden kumppanuuden jälkeen yhteiselo kaatui Ford-yhtymän uuden pääjohtaja Henry Ford II:n näkemyseroihin Fergusonin keräämistä voitoista. Kumpikin jatkoi tahollaan traktorituotantoa, Ferguson alkoi tehdä USA:ssa, Englannissa ja Ranskassa maineikasta Ferguson

son 20-mallia. Fordin vastine oli 9N:stä paranneltu 8N, jonka valmistus päättyi kuuluisaan patenttikiihastaan vuonna 1952.

Amerikassa Ferguson ja Ford kilpailivat samassa kokoluokassa, mutta Euroopassa tilanne oli toisenlainen. Fordin traktoritehdas Englannin Dagenhamissa teki ainoana mallinaan huomattavasti Fergusonia järeämpää Fordson Majoria. Amerikan Fordeja tänne ei juurikaan tuotu, joten jako oli selkeä, pienen traktorin tarvitsijat ostivat Fergusonin ja suurempaa konetta haluavat päätyivät Majoriin. Kummassakin kokoluokassa oli toki tarjolla muitakin merkkejä, mutta pienten valmistusmäärien takia ne olivat kalliimpia, eivät kuitenkaan parempia.

Ferguson ja Fordson Major oli-

vat monessa läntisen Euroopan valtiossa 50-luvun alun ykkösmerkkejä. Selkeään markkinajakoon tuli muutoksia vuosikymmenen lopulla.

"Harmikista" Multi-Poweriin

Fergusonilla oli suunnitelmia 60-hevosvoimaisesta LTX-traktorista jo 40-luvun lopulla, mutta Massey-Harris-fuusion myötä hanke hautaantui kiireellisempien projektien alle. Perus-Fergusonin uudistaminen nähtiin tärkeämpänä hankkeena, ja niinpä vuonna 1955 esiteltiin tehokkaampi Ferguson 35. Suurempi malli otettiin työn alle, ensiesittelynsä se sai kaksi vuotta myöhemmin.

Ferguson 35:n pohjana oli amerikkalainen TO-30, joka oli hie-

man paranneltu versio Ferguson 20:stä. Meillä "Kultamahana" tunnetussa 35:ssä oli uudistuksina 6-nopeuksinen kertojavyöteisto, ajovoimanotto, parannettu hydraulikka ja tehokkaammat jarrut, jotka oli yhdistetty uudelleen muotoiltuun konepeltiin ja maskiin. Englantilaisissa versioissa oli Standardin bensa-, petrooli- tai dieselmoottori, amerikkalaisissa Continental.

Vuonna -57 harmaat konepellit ja lokarit muuttuivat punaisiksi, runko pronssista harmaaksi ja seuraavana vuotena merkki Massey-Fergusoniksi. Välillä konstikas 4-sylinterinen Standard-diesel vaihtui Perkinsin etukammikolmoseen vuoden -59 lopulla. Tasaussyörästönluukko tuli vakiovarusteeksi toukokuussa ja hydrau-

linen Multi-Power-pikavaihe valinnaisvarusteeksi kesäkuussa -62.

Moottoriteholtaan 45-hevosvoimainen Massey-Ferguson 35X esiteltiin saman vuoden marraskuussa. Multi-Powerin lisäksi tarjolla oli kaksoiskytkimellä varustettu de luxe -malli. Vuoden -64 lopulla MF35 korvattiin 135-mallilla, joka oli konepeltejä, suorasuihkutusmoottoria ja hieman petrattua hydraulikka lukuun ottamatta paljolti edeltäjänsä kaltainen traktori.

Fergun "isoveli" toi Majurille kaverin

Koska 35:n isoveljenä mainostettu MF65 oli selkeä kilpailija Fordson Majorille, vastasi Englannin Ford haasteeseen pienellä Dextalla, joka puolestaan olisi kova vastus

Pyhäsalmlaisen Pentti Varpamäen Massikka ja iisalmelaisen Jukka Kääriäisen Super Dexta saatiin kesän alkajaisiksi samalle pellolle. Tarkoituksena oli selvittää, onko näissä kahdessa entisessä kilpailijassa olennaisia eroja.

Super Dextan ja MF35:n moottorit ovat periaatteessa samoja, suurin ero muutaman pienemmän yksityiskohdan lisäksi on ruiskutuspumpeissa, Dextassa on Simms Minimec -rivipumppu, MF:ssä CAV-jakajapumppu. MF:n moottori on Perkins, samoin Dextan sillä erolla, että valuosat ovat Fordin tekemiä, mutta kokoonpanon on tehnyt Perkins.

MF35:lle. Traktoreiden tuotannossa oli eroa sikäli, että Dextaa tehtiin vain Englannissa, mutta MF35-mallia Englannin lisäksi Ranskassa ja USA:ssa.

Aluksi Ford suunnitteli Majorista muunneltua versiota, jossa olisi 3-sylinteriseksi sahattu Majorin moottori ja pienemmät pyörät. Samalla systeemillä toteutettiin sittemmin kolmos-Nuffield. Myyntimiehet halusivat kuitenkin ketterän Ferguson-tyylinen traktorin.

Irlantilaisen pienikokoisen lehmärodun (dexter) mukaan nimetty Fordson Dexta valmistui vuoden -57 lopulla. "Majorille kaveri" oli usein nähty mainostermi. Moottorina oli 3-sylinterinen Perkins-diesel, johon Ford teki valuosat, mutta Perkins toteutti loppukokoonpanon. Erona alkuperä-

seen oli Simmsin rivipumppu, joka oli aluksi alipainesäätöinen. Takakseli ja vaihteisto muunneltiin amerikkalaisesta Fordista.

Hydrauliikkaan oli paneuduttu erityisellä huolella, sillä patentti-oikeudenkäynti oli vielä tuoreessa muistissa. Fordin Englannin osaston pääjohtaja Sir Patrick Hennesy lupasi omakätisesti ampua koko suunnitteluryhmän, jos uudesta traktorista löytyisi yksikin Fergusonin patenteja loukkaava systeemi.

Hydrauliikka otettiin sitten suoraan Amerikan Fordista, erona oli vain voimanottoakselin käyttörat- taan pyörittämä Plessey-hammaspyöräpumppu, jolla korvattiin alkuperäinen nokka-akselikäyttöinen siipipumppu.

Dextan välityksiä muutettiin vuonna -60, samalla hydraulika-

↑ ↑ Ohjaamojärjestelyt ovat yhtenäiset, suurimmat erot ovat vaihdekaavioissa ja mittareiden sijoittelussa. Kummankin traktorin kytkin- ja jarrupolkimien edessä on jalkatapit, polkimia on helppoa hallita kantapäillä. Massikan ratin alla, keskilinjan oikealla puolella on valinnaisvarusteisiin kuuluneen Multi-Powerin vipu, jolla voidaan lisätä nopeutta 30 % kytkintä käyttämättä.

↑ Super Dextan hydraulikkua hallitaan yhdellä vivulla. Painonsiirtojärjestelmä saadaan käyttöön kääntämällä istuimen alla oleva valintavipu ala-asentoon. Sen edessä olevasta mustasta nupista vetämällä ohjataan paine ulkopuoliselle hydraulikalle. Nostolaitteen mukautumisherkkyttä, eli käytännössä virtausnopeutta, säädetään venttiilikoneiston keskellä olevalla nupilla.

↑ Massey-Fergusonin nostolaitteeseen kuuluu kaksi hallintavivua, joista sisemmällä hoidetaan nosto, lasku ja asennonsäätö. Ulompi hanikka kuuluu painonsiirtojärjestelmään tai työsyvyydensäätöön, kumpaa nimeä nyt haluaa käyttää. Haluttu työsyvyys määritellään säätökaarelta, jonka jälkeen kyntäminen sujuu ilman tukipyörääkin.

Tekniset tiedot:

Merkki	Fordson Super Dexta	Massey-Ferguson 35X
Valmistaja	Ford Motor Company Ltd. Dagenham, Englanti 1962-64 Yhteensä n. 50 000 kpl.	Massey-Ferguson Ltd. Coventry, Englanti 1963-64 Yhteensä 85 969 kpl.
Markkinointi	Oy Ford Ab	Keskusosuusliike Hankkija
Moottori	F3.152, 3-syl. 4-t nestejäähdytteinen etukammiodiesel, 39,5 hv/2 000 rpm (1963>44,5 hv/2 250 rpm). Syl. läpimitta 91,4 mm, iskunpituus 127 mm, kokonaisiskutilavuus 2 500 cm ³ , puristusuhde 17,4:1.	Perkins A3.152, 3-syl. 4-t nestejäähdytteinen etukammiodiesel, 45 hv/2 250 rpm. Syl. läpimitta 91,4 mm, iskunpituus 127 mm, kokonaisiskutilavuus 2 500 cm ³ , puristusuhde 17,4:1.
Ruiskutuspumppu	Rivityypinen Simms Minimec -keskipakosäätäjällä ja pakkosyötöllä	Jakajatyypinen CAV-keskipakosäätäjällä
Sähkölaitteet	Lucas 12 V, laturin teho 160 W, startti 2,6 hv. Thermostart-imusarjahehku	Lucas/CAV 12 V, laturin teho 180 W, startti 4hv. Thermostart-imusarjahehku.
Voimansiirto	Kuiva 11" 1-levykytkin, vaihteisto 6+2R, tasauspyörästön lukko. Voa 600 rpm, hihnapyörä 165 mm x 260 mm, 1 120 rpm.	Kuiva 10" 1-levykytkin, vaihteisto 6+2R, tasauspyörästön lukko. Voa 715 rpm, hihnapyörä 165 mm x 228 mm, 985rpm. Ajoivoimanotto.
Nopeudet	2,3-28 km/h eteen, 3,8-11,3 km/h taakse Vuodesta -63: 3,4-31,5 ja 4,3-12,7	2,4-26 km/h eteen, 3,2-12,7 km/h taakse MP: 2,4-34,9 ja 3,2-16,5
Jarrut	Mekaaniset rumpujarrut, voidaan käyttää ohjausjarruina.	Mekaaniset rumpujarrut, voidaan käyttää ohjausjarruina.
Hydrauliikka	Voimanottoakselikäyttöinen hammaspyöräpumppu. Tuotto 18,6 l/min. suurin paine 176 kp/cm ² , nostovoima 1 070 kg. Painonsiirtojärjestelmä	Voimanottoakselikäyttöinen, 4-elementtinen mäntäpumppu. Tuotto 15,1 l/min. suurin paine 175 kp/cm ² , nostovoima 1 134 kg. Painonsiirtojärjestelmä.
Pyörät	Edessä 6.00 x 16, takana 11 x 28. Vaihtoehtoisesti edessä 4.00 x 19, takana 13 x 24.	Edessä 6.00 x 16, takana 11 x 28. Vaihtoehtoisesti edessä 4.00 x 19, takana 13 x 24.
Täytösmäärät	Moottori 7,3 l, jäähdytysjärjestelmä 8,5 l, vaihteisto 13 l, taka-akselisto ja hydrauliikka 19 l, polttoainesäiliö 32 l.	Moottori 6,8 l, jäähdytysjärjestelmä 10 l, voimansiirto ja hydrauliikka 30 l, polttoainesäiliö 38 l.
Mittoja	Pituus 2 997 mm, akseliväli 1 870 mm, leveys 1 640 mm, korkeus (ratti) 1 320 mm, maavara 335 mm, paino vakiovarusteilla 1 500 kg	Pituus 2 972 mm, akseliväli 1 830 mm, leveys 1 630 mm, korkeus (ratti) 1 370 mm, maavara 320 mm, paino vakiovarusteilla 1 480kg.
Lisävarusteita	Bensamoottori, kaksoiskytkin, neliveto, kapea malli, hihnapyörä, pyöräpainot, käsijarruvipu, maatalousvetolaitte, leveät lokasuojat, ylä- tai alapakoputki, ulkopuolisen hydrauliiikan venttiilit.	Multi-Power -pikavaihte, kaksoiskytkin, neliveto, kapea malli, teollisuusmalli, hihnapyörä, pyöräpainot, käsijarruvipu, maatalousvetolaitte, leveät lokasuojat, ylä- tai alapakoputki, takaraidevälin pikasäätö, ulkopuolisen hydrauliiikan venttiilit.
Hinta v. 1963	7 163 mk, vastaa n. 14 575 euroa v. 2013	7 550 mk, vastaa n. 15 365 euroa v. 2013

kaan lisättiin virtausnopeuden säätö. Valot olivat nyt traktorin maskissa, paitsi Suomeen ja muutamisiin muihin maihin viedyissä koneissa, joiden keulaan ruuvattiin poikkinatsat. Tasauspyörästönlukko tuli vakiovarusteeksi vuonna myöhemmin, marraskuussa esiteltiin tehokkaampi Super Dexta.

Voimaa oli lisätty porausta suurentamalla. Lisätehon takia voimansiirtoon oli tehty joitakin parannuksia ja tehostettu moottorin jäähdytystä. Huhtikuusta -62 lähtien ruiskutuspumppuun tuli mekaaninen säätäjä.

Kesäkuussa -63 Fordsonien väriyty vaihtui sini-harmaaksi, Super Dextan tehot nousivat 44,5 hevosvoimaan, eli samalle tasolle kuin MF35X:ssä. Viimeiset Dextat tehtiin kesällä -64. Syksyllä esitellyssä uudessa Ford-traktorisarjassa Super Dextan seuraaja oli Ford 3000 Super Dexta, jossa oli samanlaista tekniikkaa, mutta ei samoja osia.

Kokoluokkansa ykkösiä

Super Dextan ja Massey-Ferguson 35X:n tulemisen aikoihin Suomessa elettiin traktorimyyntin viimeisiä huippuvuolia, vuonna -63 myytiin peräti 15 779 uutta traktoria. Enimmät suuret tilat olivat ostaneet ensimmäiset traktorinsa jo

50-luvulla, nyt koneistettiin innolla pieniä ja keskisuuria tiloja, mikä näkyi mahtavina myyntilukuna. Suomen 2,6 miljoonasta peltohehtaaria alle 20 hehtaarin tilojen hallinnassa oli 80 prosenttia. Traktoria kohti täältä löytyi tuoloin peltoa vajaat 30 hehtaaria.

Mitään keveitä ostoksia traktorit eivät olleet, kaikkien tilojen keskimääräinen bruttotuotto hehtaarialta oli tonnin luokkaa, netto suunnilleen puolet. Keskimukaiset traktorit maksoivat 7 000-8 000 markkaa, rahat niihin otettiin lähes aina metsästä. Useimmissa pienemmässä taloudessa oli 60-luvun alussa lehmä. Mainittuun kokoluokkaan kuuluvaan traktoriin olisi huvennut vähintään seitsemän sen ajan lehmän vuosituotanto. Tarkkailukarjien keskilehmäluku oli tuolloin 6,3.

Hyvin usein traktorin ostoa tai vaihtoa suunnittelevala viljelijä päätyi Fordin autoliikkeeseen tai paikalliseen osuukauppaan, jossa välitettiin Hankkijan koneita. Dexta ja MF35 olivat hyvin passeleita koneita silloisiin olosuhteisiin. Hevosajakaudella tehdyt puurummut ja ajosillat eivät olisi kestäneet kovin painavia traktoreita, pellotkin saattoivat kantaa huonosti.

Avo-ohjettuilla, kapeilla sarjoilla tarvittiin ketteryyttä. Koska trakto-

Hyödynnä veroetu!

Koneviestin tilausmaksut ovat verotuksessa vähennyskelpoisia siltä osin kun ne kohdistuvat veronalaisen tulon hankkimiseen.

Toimi heti ja tilaa kätevästi:

Koneviestin kestotilaus kotimaassa 12 kk (18 nroa) 132 €

▶ **NETISTÄ!**
www.koneviesti.fi/tarjous (tilaustunnus KM3027)

▶ **PUHELIMITSE!**
Soita 020 413 2277 (ark. klo 8-16)
Mainitse tilaustunnus KM3027

▶ **TEKSTIVIESTITILLÄ!**
Lähetä viesti: KV KM3027 ETUNIMI SUKUNIMI
LÄHISOITE POSTINRO POSTITOIMIPAIKKA
numeroon 16124.

Normaalin tekstiviestin hinta. Toimii dna:n, Elisän, Saunalahden ja Soneran liittymillä.

koneviesti
SUOMEN KONEUSKOTTAVIN AMMATTILEHTI

ria käytettiin maatalouden yleiskulkuneuvona, oli mopoluokan huip-punopeus eduksi. Hyvät ajo-ominaisuudet ja helppo hallinta olivat tärkeitä juttuja, olihan moni omistaja ensikertaa traktorin ratissa.

Vaikka Dexta ja MF35 miellettiin pikkutilojen koneiksi, saattoi niiden varassa olla suuriakin pinta-aloja. Kylän ainoalla traktorilla hoidettiin helposti useiden kymmenien hehtaarien kyntämiset, äestykset ja niittämiset. Monen Dextan tai 35:n vaihdossa annettiin 50-luvun traktorihuumassa hankittu Pikku-Valmet, Zetor tai Allis, joiden jäljiltä uusi traktori on saattanut tuntua yliveritaiselta koneelta.

Ohjaamohuomioita

Helteisenä kesäkuun ensimmäisenä päivänä saatiin samalle iisalmelaispellolle vuoden -62 Super Dexta ja kaksi vuotta tuoreempi Massey-Ferguson 35X Multi-Power de luxe. Kokeilutraktoreiden koollekutsujana toimi kaikkeen tämänkaltaiseen toimintaan aina valmis **Tapani Hyyryläinen. Matti Koljosen** tiluksilta liiken sopiva läntti äestyskokeeseen. **Pentti Varpamäki** toi vertailuun Massikkansa Pyhäsalmeilta asti, **Jukka Kääriäisen** Super Dexta tuli omilla pyörillään reilun 10 kilometrin päästä. Runsaat kiitokset kaikille asianosaisille.

Super Dexta ja MF35 ovat hyvin samantapaisia traktoreita, niin ulkoapäin kuin ohjaimistakin käsin tarkasteltuna. Jos niiden pellit ja väritys vaihdettaisiin keskenään, asiaan vihkiytymätön ei huomaisi siinä mitään outoa.

Istuimelle voi kiivetä yhtä helposti kummalta puolelta tahansa. Alhaalla istuimen vasemmalla puolella on voimanottoakselin kytkentävipu, sillä erolla, että Dextassa on vain pelkkä vakiovoimanotto, joka kytkeytyy vipua taaksepäin siirtämällä. Massikassa on lisäksi ajovoimanotto, joka saadaan päälle etuasennossa, vakiovoimanotto on Dextan tavoin takana.

Dextan kytkinpolkimessa on hyvin lyhyt liikerata, Massikassa lisävarusteena olleen kaksoiskytkimen takia hieman suurempi. Kytkimen edessä on molemmissa traktoreissa varsin kätevä jalkatappi. MF:n yhdistelmä-, lämpö-, ampeeri- ja öljynpainemittarit on keskitetty kojetauluun ratin yläpuolelle. Dextan yhdistelmämittari on tankin alapuolella, vaihdevipujen edessä. Lämpömittari, sekä öljynpaineen ja latauksen varoitusvalot ovat ratin alla. Kaikkiin näkee molemmissa traktoreissa oikein hyvin.

Massikan valonvaihdin, virtalukko, tyytty ja Multi-Powerin

↑ Vuosimallin -62 Fordson Super Dexta liikutteli vajaalla 40 hevosvoimallaan 2,3-metristä Perhos-Sampoa vauhdikkaasti. Parikymmentä lisäsenttiäkään ei olisi tuntunut missään. Pienillä lohkoilla, joita 60-luvulla riitti, Dextan uskomattomasta ketterydestä on ollut etua, kääntösäde on ilman ohjausjarruakin alle 3 metriä.

↑ Kokeilussa ollutta Massikkaa oli hieman ruuvailtu, normaalisti tehoa on 45 hevosvoimaa, tässä tapauksessa varmasti yli 50. Kaksimetrisen Kronos 44 oli 35:lle turhan vaatimaton työkone, leveyttä olisi saanut olla paljon enemmän tai sitten yksi tai kaksi ylimääräistä teräkseliä. Dextan tavoin Massikan kääntösäde on alle 3 metriä, joten kiveräkin kurvi onnistuu.

Valitse tilalle **kokenut kumppani**

Asiantunteva ja joustava kumppani takaa onnistumisen putkihommissa.

Laitetaan yhdessä hommat putkeen!

JITA OY

Kysy lisää:
03 475 6100
www.jita.fi

Yli 30 vuoden kokemus!

Sadevesiputket
Salaojaputket
Rumpuputket
Lieteputket
Kaivot
Tarvikkeet

RENKAAT AMMATTILAISILLE

FLOTATION PRO TRAXION+ FLOTATION TRAC TRAXION 85 FLOTATION+

KORKEA LAATU, LAAJA VALIKOIMA, PREMIUM IMAGO, ERINOMAINEN SUORITUSKYKY, PITKÄ KÄYTTÖIKÄ.

KATSO VREDESTAIN VIDEOELOKUVA: WWW.VREDESTAIN.COM/THEMOVIE.

S&N OSAKEYHTIÖ, 09-478600, WWW.SNOY.FI

VREDESTAIN
TYRE TECHNOLOGY FOR BEST RESULTS
WWW.VREDESTAIN.COM

hanikka ovat kojetaulussa, sammutin löytyy alemmaa. Dextassa kaikki sähköiset toiminnot on sijoitettu alapaneeliin, myös sammutin. Päävaihteiston ja kertojan vivut ovat vanhaan tapaan jalkovälissä, kaaviossa on pientä eroa. Dextan päävaihdevivussa on hämmästyttävän lyhyt vapaaliike.

Käsikaasu on perinteisessä paikassa, ratin oikealla puolella. Lisävarusteisiin kuulunut jalkakaasu on oikeanpuoleisen jalkatapin edessä, mikä ei ole paikkana lainkaan hullumpi. Jarrupolkimet ovat jalkatapin takapuolella. Niihin ylettää hyvin kantapäällä. Käsijarru lukitsee polkimet. Massikassa lukitusvipu on polkimien yhteydessä, Dextassa oikealla puolella, istuimen alla.

Hydrauliikkaa hallitaan istuimen oikealta puolelta, Dextassa yhdellä ja Massikassa kahdella vivulla, joista ulompi kuuluu painonsiirtojärjestelmään. Dextassa asennonsäätö tai vetovastussäätö valitaan erillisellä vivulla, samoin mukautumisherkkyys. Tasauspyörästäön lukon poljin on oikealla puolella, taka-akselin edessä. Dextan nostolaitteen säätökaaren ja polkimen väli on sikäli pieni, että kantapäätä joutuu hieman asettelemaan, Massikan pedaalille mahtuu vaikka kuinka suuri kavio.

Istuimet ovat parasta 60-luvun alun tasoa, ja taakse näkee oikein hyvin. Vetokoukunkin saa näköpiiriin kurkottelematta. Astinlaudat ovat riittävän avaria, Massikassa jopa valtavia, koska laudan ja takapyörän välissä on avoin tila.

Äes liikkuu vauhdikkaasti

Kumpaakin traktoria kokeiltiin lapiorullaa vedossa. Dextan perässä oli 2,3-metrinen taittuvurunkoinen Sampo, Massikka veti 2-metristä Kronosta, joka oli sille ehdottoman alimittainen. Ajolenkeillä tuli huomioitua kummankin traktorin kätevyys. Ohjaimissa on heti kuin kotonaan, ja kaik-

↑ 50 vuoden takaisten pikkujättien vertailu ei ollut mitään humpukiajelua, vaan oikeaa työtä. Matti Koljonen kylvi Dextan ja MF:n pehmittämään peltoon kauran heti, kun enin pöly oli laskeutunut.

ki tuntuu olevan juuri siellä missä pitääkin. Suuremmista traktoreista puuttuu takapuolituntuma, joka on korvattu nykylaitteissa sähköisillä vikineillä, mutta Dextassa ja Massikassa sitä sorttia vielä löytyy.

Molemmat traktorit ovat hyvin samanlaisia ajo-ominaisuuksiltaan, kääntyvät yhtä pienessä tilassa ja vetävät suunnilleen yhtä riskisti. Massikan kaksoiskytkimen ansiosta nostolaite nosti kytkinpoljin alhaallakin, mutta Dextassa ei voinut painaa yhtä aikaa kytkintä ja käyttää hydrauliikkaa. Yksivivuisella kytkimellä varustetussa MF:ssä olisi sama tilanne. Tässä kohdassa molemmat merkit ovat olleet ajastaan jäljessä, vaikka niiden hydrauliikoissa on muuten ollut kovin hienoja ja eteviä toimintoja. Ulosottoakselin ei kuitenkaan tarvitse olla jatkuvasti kytkettynä, niin kuin Majorissa.

Kaiken kaikkiaan äestäminen Dextalla ja Massikalla helteisessä yläsavolaismaisemassa oli miellyttävä kokemus. Minkähän takia sitä piti 40 vuotta sitten jatkuvasti marmattaa pienistä mitättömistä avotraktoreista.

Jos ei veljekset, niin serkukset

Fordson Super Dextan ja Massey-Ferguson 35X:n paremmuusjärjestyksen laittaminen on aika toivotonta. Perusmallisten traktoreiden varusteluissakaan ei ole ratkaisevia eroja. Massikassa on ajovoimanotto, mutta sen tarpeellisuus tämän kokoluokan traktoreissa on kyseenalaista. Jonkun perunannostokoneen tukkeuman sillä kyllä selvittää, mutta vetävän perävaunun eteen ei höyhensarjan traktorista ole, ellei karräy ole tehty jostain jakeluautosta. Toiseen 2 kierrosta metriä kohti on liian hidas pyörimisnopeus kärry-

käyttöön, tulee liikaa rasiusta voimansiirrolle.

Pakkosyötöllä varustettu rivi-pumppu on mielestäni parempi talvikelissä ja muutenkin. Mikä sitten lieneekään virallinen totuus? Tässä kohden pisteeni menivät Dextalle. Hydrauliikat ovat tekniikaltaan erilaisia, mutta samanlaisiin toimintoihin on pyritty ja päästy molemmissa tapauksissa. MF:n pumppusysteemi saattaa olla pitkäikäisempi, mutta Dextan 1-vipuhydrauliikka vaiuttaa helpokäyttöisemmältä.

Lisävarusteet ovat pitkälti samoja, lukuun ottamatta MF:n Multi-Poweria, joka oli aikanaan melkoinen uutuus. Se ei kuitenkaan ollut alussa kovin yleinen varuste, hintaa oli reilut 800 markkaa, mikä teki hyvinkin 10 prosentin korotuksen traktorin hintaan. Vieläkin merkittävämpi seikka oli se, että Multi-Powerilla varustettua traktoria ei voinut hinata pyörimään. Akut olivat kalliita ja ne käytettiin loppuun. Niinpä traktoreissa piti olla valmiudet mäkistarttiin.

Nykykatsannossa Multi-Power on melko alkeellinen. Kun vipu on nopeammassa asennossa, ei päävaihteen vaihtaminen onnistu kuin kaksoiskytkin täysin pohjaan painettuna. Hitaammalla alueella puuttuu taas moottorijarrutus, mikä saattaa yllättää äkinäisen. 50 vuoden takaiseksi varusteeksi Multi-Power on toki fiksu vekotin.

60-luvun isäntämies on saattanut pätkäillä pitkäänkin, ennen päätöstään traktorimerkistä, tai sitten kaikki on ollut selvää alusta saakka. Merkkiuskollisuus oli tuolloin tavallista ja kauppiat osasivat puheillaan vahvistaa epä tietoisien uskoa. Myös naapureiden esimerkki saattoi olla ratkaiseva – ennenvanhaan oli oikeita Fergu- ja Fordson-kyliä, jopa pitäjää. Tämän vertailun perusteella suosittelisin valinnan apuvälineeksi pitkää tikkuja tai lantinheittoa, kumpikaan lopputulos ei aiheuttaisi karvasta pettymystä. ■

Super Dextan ja MF35:n keskinäinen paremmuus on makuasia. Hydrauliikat poikkeavat huomattavasti toisistaan, mutta niidenkään tuotoissa, nostotehoissa ja toiminnoissa ei ole ratkaisevia eroja.